

УДК 811.133.1242:378.147. 091.5

DOI: 10.18524/2303-9914.2020.2(37).216556

Л. С. Дімова, канд. педагог. наук, доцент
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
кафедра іноземних мов гуманітарних факультетів,
Французький бульвар 24/26, м. Одеса, 65058, Україна
dimovalara5@gmail.com

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД В ПРОГРАМАХ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ З ВИКЛАДАННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 242 ТУРИЗМ

В статті йдеться про міждисциплінарні програми з французької мови, як другої іноземної другого магістерського рівня вищої освіти зі спеціальності 242 Туризм на Геолого-географічному факультеті Одеського національного університету імені І. І. Мечникова - класичному закладі освіти, зокрема аналізуються Навчальна і Робоча програми та особистий досвід консультанта Гаранта освітньої програми 242 Туризм.

Ключові слова: міждисциплінарні програми, другий магістерський рівень, спеціальність 242 Туризм, французька мова як друга іноземна, стандарти вищої освіти, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова.

ВСТУП

Питання міждисциплінарного підходу, а отже і міждисциплінарних програм є особливо актуальними впродовж кількох останніх років, оскільки йдеться про швидке взаємозбагачення підходів і методів різноманітних дисциплін.

Особистий досвід викладання іноземних мов за професійним спрямуванням (2004 - 2020 рр.) в напрямку міждисциплінарності, який застосовувався в процесі викладання французької мови на немовних факультетах ОНУ імені І.І. Мечникова, а також попередній досвід керівництва підготовкою та впровадженням *Програми розвитку туризму* в одному з міст Одеської області, на посаді керівника відділу органу виконавчої влади та місцевого самоврядування [4, с. 3], зумовили звернутися до цієї проблеми, більш детально зосередившись на площині міждисциплінарності при роботі з учасниками другого магістерського рівня зі спеціальності 242 Туризм, спеціалізації туристичне обслуговування.

Означена спеціальність та спеціалізація дають потужні можливості застосування іноземних мов, адже саме на їх теренах, використання іноземних мов є вітальною необхідністю для успішного функціонування не тільки окремого туристичного бізнесу, але і цілої галузі економіки, яка може суттєво впливати на поповнення Державного бюджету країни.

Оскільки з 2015 р. напрямок міждисциплінарності є особливим пріоритетом Національної Академії наук України, як один зі шляхів подальшого розвитку сучасної української науки та її інтеграції в загальноєвропейський науковий простір, в якому без якісної іншомовної підготовки складно досягнути успіху, статтю подано до збірника *«Вісник Одеського національного університету. Географічні та геологічні науки»*, в якому публікуються наукові дослідження зі спеціальності 242 Туризм.

Публікація статті в фаховій науковій збірці може бути першим кроком в рамках вирішення питань міждисциплінарного підходу не тільки в процесі навчання, але і в процесі публікації та обговорення наукових досліджень в вищих навчальних закладах, зокрема як в даному випадку - між факультетом Романо-германської філології та Геолого-географічним факультетом: саме в такий площині важлива можливість її публікації.

Про міждисциплінарний підхід йдеться в Звіті Віце-президента НАН України, академіка НАН України Загородного А.Г.: *«Про діяльність НАН України з координації міждисциплінарних досліджень, міжнародну співпрацю та роботу з науковою молоддю у 2015-2019 рр.»* [8].

У зв'язку з набуттям Україною асоційованого членства в ЄС та долучення до Програм ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020» у 2015 р. важливість міждисциплінарності суттєво зросла, цьому сприяло також складання Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору, яке було схвалено Колегією МОН України у грудні 2018 р. НАН України координувала міждисциплінарні дослідження, приділив їм значну увагу, ефективною формою координації яких було їх об'єднання в цільові комплексні науково-технічні програми НАН України та цільові наукові програми відділень [8].

В першу чергу це стосується організації і розвитку міжнародного співробітництва; створення сучасних науково-навчальних структур; сталого розвитку; раціонального природокористування та збереження навколишнього середовища; інформатизації; грид-інфраструктури і грид-технологій для застосування в галузі природничих наук. Йдеться про проекти ЮНЕСКО (ЦЕРН, ОІЯД, АМОД, NASPLIB, EOSC, EGI Foundation, ЄВРАТОМ, Euro fusion, EUREA, тощо) [8]. Гуманітарні науки теж мають достатньо прикладів міждисциплінарності, пов'язаних перш за все з інформатизацією [10, с. 39-43].

Міжнародна конференція *«Моделі міждисциплінарних та міжгалузевих освітніх та освітньо-наукових програм: виклики, можливості та варіанти впровадження»*, що пройшла 25-26 червня 2020 р. в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова, яка була організована університетом та міжнародними партнерами, підкреслила особливу важливість міждисциплінарних підходів саме до розробки міждисциплінарних та міжгалузевих освітніх та освітньо-наукових програм, як відповідальний крок в формуванні майбутніх фахівців [12].

Ця робота була продовжена на *Семінарах для гарантів освітніх програм Одеського національного університету імені І.І. Мечникова*, які відбулись на початку 2020-2021 навчального року за участі експертів Національної агенції забезпечення якості вищої освіти, які стали продовженням заходів для підготовки до акредитації освітніх програм. Йшлося про заплановану акредитацію 20 освітніх програм, серед яких 4 Освітні програми другого магістерського рівня підготовки, серед яких і спеціальність 242 Туризм [13, 13 а].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми стосується перш за все тенденцій глобального підходу до міждисциплінарності: Загородний А. Г., Коваль І. М., Сидоренко С. І., Юдкова К. В., Яворська В. В. та інші.

Автор спирається також на роботи Коваль Т. І., Колот А. М., Магинської Н. І., Сисоевої С. О., Огнев'юка В. О., Черниш В. В., Майер Н. В. та інших науковців, які досліджують застосування міждисциплінарності до іншомовної підготовки учасників освітнього процесу. Деякі з цих авторів приймали участь у проектах *Tempus* та *Erasmus+*: «Вдосконалення викладання європейських мов: модернізація викладання через розвиток магістерських програм на основі комбінованих технологій», яка налічує 11 партнерів з 66 країн, з метою розробки і впровадження нової освітньої – професійної програми рівня вищої освіти «Викладання європейських мов на основі комбінованих технологій» [14].

Проблема розробки міждисциплінарних програм з іншомовної підготовки для другого магістерського рівня є особливо актуальною, в зв'язку з термінальним рівнем розробки стандартів вищої освіти для кожної спеціальності. Цей кропіткий процес об'єднав зусилля багатьох інституцій та фахівців, перш за все Міністерства освіти і науки України, галузевих об'єднань організацій роботодавців, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також фахівців - експертів в своїй галузі з вищих навчальних закладів України [1].

Іншомовна підготовка майбутніх фахівців у сучасних закладах вищої освіти України на міжнародному ринку освітніх послуг здійснюється в межах Закону України «Про вищу освіту» [9] та Загальноєвропейських рекомендацій Ради Європи [7] з орієнтацією на принципи викладання іноземних мов за професійним спрямуванням.

В Законі чітко визначені стандарти вищої освіти (ст.10), як «сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності» [9], які розробляються науково-методичною радою та науково-методичною комісією Міністерства освіти і науки України (від 01.06.2017 р. № 600) [11] за певною процедурою, на основі Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН [15].

В 2018 р. розроблені Стандарти вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня з усіх спеціальностей, завершується розробка стандартів вищої освіти для другого (магістерського) рівня (більшість спеціальностей мають стандарти

другого рівня) та завершуються процедури з прийняття стандартів зі спеціальностей, що залишилися, серед яких спеціальність 242 Туризм, спеціалізації туристичне обслуговування.

Можливість спостерігати наживо процес розробки елементів стандартів з іншомовної підготовки, а саме з французької мови як другої іноземної в процесі викладання цього курсу для магістрів першого року навчання та виконання ролі консультанта гаранта освітньої програми 242 Туризм на Геолого-географічному факультеті Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, дозволило розробити конкретні пропозиції, які були представлені на громадське обговорення Проекту змін до освітньо-професійної програми «Туризм» за другим магістерським рівнем вищої освіти у II семестрі 2019-2020 навчального року.

Отже метою статті є аналіз міждисциплінарного контексту іншомовної підготовки на матеріалі французької мови учасників освітнього процесу другого магістерського рівня зі спеціальності 242 Туризм, спеціалізації туристичне обслуговування.

Завдання статті полягають у вирішенні теоретичних питань, які пов'язані з проблемою дослідження: розкриття сутності і змісту Навчальної [2] та Робочої [3] програм навчальної дисципліни «Друга іноземна мова (французька) за професійним спрямуванням другого (магістерського) рівня спеціальності 242 Туризм Геолого-географічного факультету Одеського національного університету імені І.І. Мечникова», аналіз типів компетентностей, реального стану предмету дослідження, публікація статті в фаховому науковому виданні зі спеціальності 242 Туризм.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Матеріалом дослідження виступає процес відбору лінгвістичного та культурологічного матеріалу французької мови в рамках запропонованих годин для аудиторної і самостійної роботи задля забезпечення всіх необхідних для іншомовної підготовки комунікативних компетентностей магістрів зі спеціальності 242 Туризм, спеціалізації туристичне обслуговування.

Методами дослідження даної статті є метод аналізу, метод аналогії, метод дедукції та аксіоматичний метод.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

За відсутністю Стандарту вищої освіти України 24 Сфери обслуговування спеціальності 242 Туризм для другого магістерського рівня, доцільно звернутися до Стандартів вищої освіти України 2018 р. першого (бакалаврського) рівня, який дозволяє підготувати фахівця, який буде здійснювати професійну діяльність в сфері рекреації і туризму, яка розглядається як *«сфера професійної діяльності, яка передбачає формування, просування, реалізацію та організацію споживання туристичного продукту, послуг суб'єктів туристичної ді-*

яльності з організації комплексного туристичного обслуговування в індустрії туризму» [16].

В переліку компетентностей випускника чітко виписані загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності по відношенню до іноземної мови: ЗК – К07 – Здатність працювати в міжнародному контексті, К11 – Здатність спілкуватися іноземною мовою, К28 – здатність працювати в міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до не схожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці [16].

Низка компетентностей, як наприклад: К12 – навички міжособистісної взаємодії, К06 – здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел, К14 – здатність працювати в команді та автономно, К21 – здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту, тощо, можуть бути напряду пов'язані з рівнем володіння іноземними мовами. До програмних результатів навчання ПР11 включено компетенцію володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності [16].

Отже метою курсу «Друга іноземна мова (французька) за професійним спрямуванням» на сучасному ринку освітніх послуг є формування у здобувачів вищої освіти комунікативних компетентностей, необхідних для спілкування у знайомих/типових ситуаціях, які зустрічаються в академічному та загально-професійному контекстах [2, с. 4].

В зв'язку з цим дуже важливим є перелік різноманітних завдань, що постають від *освітніх* (формування загальних компетентностей (знання, вміння та навички: вміння вчитися та продовжувати навчання впродовж життя); *пізнавальних* (залучення до академічних видів діяльності, які активізують і розвивають увесь спектр пізнавальних здібностей); *розвивальних* (формування загальних компетентностей з метою розвитку особистої мотивації (цінностей, ідеалів); *соціо-культурних* (сприяння розумінню різнопланових міжнародних соціо-культурних проблем, щоб діяти належним чином у культурному розмаїтті професійних та академічних ситуацій) до *практичних* (формування загальних фахових комунікативних компетентностей для спілкування в знайомому академічному та професійному середовищі), тощо [6, с. 27- 34].

Процес вивчення іноземних мов спрямований на формування як загальних компетентностей (від розумових вмінь аналізу, порівняння, систематизації, до застосування набутих знань та компетентностей у сфері професійної діяльності і у повсякденному житті, здатності до критичного мислення, дотримання етичних принципів з погляду професійної доброчесності; цінування різноманітності та мультикультурності), фахових загальних компетентностей, в центрі яких - професійна комунікативна компетентність, яка формується у магістрів даної спеціалізації для реальних академічних та професійних сфер і ситуацій

із огляду на зовнішній контекст спілкування), так і фахових спеціальних (здатність читати та перекладати автентичний текст за фахом; реферувати суспільно-політичні тексти з періодичних французьких видань; спілкуватися в обсязі передбаченою програмою тематики та застосовувати володіння сучасними інформаційними технологіями у процесі вивчення французької мови [6, с. 27-34].

Важливі як очікувані результати навчання: знання та вміння підтримувати розмову на знайомі теми, пов'язані з навчанням та майбутньою спеціальністю, висловлювати та обмінюватись думками та фактичною інформацією про події, пов'язані з освітою та навчанням, тощо [6], так і зміст навчальної дисципліни, який складається з 2 змістових модулів: 1. Спілкування в академічному та професійному середовищах (*Socialisation en environnement académique et professionnel*). 2. Пошук, обробка та презентація інформації (*Recherches, arrangement et présentation de l'information*) [3, с. 4].

Досвід роботи зі здобувачами вищої освіти другого рівня зі спеціальності 242 Туризм, спеціалізації туристичне обслуговування впродовж 2019-2020, 2020-2021 навчальних років, в рамках курсу з другої іноземної мови дозволяє підкреслити важливість вивчення французької мови, адже досвід Франції з розвитку туризму, рівень якого є дуже високим, корисно вивчати та екстраполювати на майбутню фахову діяльність. Інтерес полягає також в суто прагматичних намірах магістрантів по завершенні навчання працювати в туристичній сфері міста Одеси та Одеської області, застосовую потужний франкофонний пласт, який існує на цих теренах ще з часів Дюка де Рішельє та є популярним і зараз.

Безумовно курс з другої іноземної мови (французької) на I курсі, який має всього 90 годин, (44 – практичних та 48 – самостійних), потребує продовження на II курсі магістратури і може бути розширений також за рахунок Спецкурсів французькою мовою, таких, наприклад, як «Туристичні ресурси Франції / Франкомовних країн», «Туристична привабливість французьких місць / регіонів», «Туристична привабливість Франкомовних країн», «Країнознавство Франції / Франкомовних країн», «Лінгвокраїнознавство Франції / країн Франкофонії», «Туризмолігія Франції / Франкомовних країн», «Міжнародний Туризм Франції / країн Франкофонії», «Етикет Франції / країн Франкофонії», «Готельне господарство Франції / країн Франкофонії», «Курортологія Франції / країн Франкофонії», тощо.

Окремою темою можуть стати можливості дистанційної освіти, яка стала топовою, впродовж карантинних місяців навчання і змусила задати багато запитань, щоб гідно подолати виклики сьогодення. Одна з відповідей - використання власної відеопродукції та створення власних відеокурсів. До того ж, автор статті вже має подібний досвід зі створення власної відеопродукції, здійсненої в межах докторського дослідження зі спеціальності 13.00.02 – Теорія та методика навчання (французька мова) [5, с. 324 - 331].

ВИСНОВКИ

Міжнародні стандарти з викладання іноземних мов в контексті рекомендацій Ради Європи [7], передбачають широке використання сучасних технологій в навчальному процесі: інформаційних технологій, дистанційної освіти, комп'ютерних програм, Інтернету, відео- і мультимедіа, тощо, що вносить суттєві організаційні зміни в навчальний процес та готує до освіти впродовж життя. Ці процеси знаходять своє відображення в програмах навчання, для кожної спеціальності, зокрема 242 Туризм.

Безумовно сьогодення потребує сучасних трансформацій в усіх сферах життя соціуму, а особливо в сфері вищої освіти і науки, адже невпинно зростає інтеграція системи освіти і науки, в зв'язку з чим виникають певні виклики, але з'являються і певні можливості, і неочікувані перспективи.

Тому роль освіти у майбутньому України дуже велика, а її розвиток є потужною інвестицією в людській капітал. Оскільки саме людина формує світ навколо, а тому теза, про те, що саме досвідчена людина здатна сформувати більш гармонійний світ і може стати, основою підходу у підготовці майбутніх фахівців у сучасних закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бахрушин В. Стандарти вищої освіти. [Текст]. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/689-standarti-vishchoji-osviti> (дата звернення: 14.04.2019).
2. Віт Н.П., Румянцева О.А., Дімова Л.С. Навчальна програми дисципліни «Іноземна мова (французька) за професійним спрямуванням другого магістерського рівню зі спеціальності 242 «Туризм» [Текст] - Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. – 12 с.
3. Віт Н.П., Румянцева О.А., Дімова Л.С. Робоча програми дисципліни «Іноземна мова (французька) за професійним спрямуванням другого магістерського рівню зі спеціальності 242 «Туризм» [Текст] - Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. – 19 с.
4. Дімова Л.С. Перспективная отрасль экономики [Текст] // Моя земля – Газета Измаильского городского совета. – Измаил, 51(210). – С. 3.
5. Дімова Л.С. Современные технологии обучения французскому языку в Украине (культурологический аспект) [Текст] / Л. С. Дімова // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету LINGUAPAX – VIII Філологія, Педагогіка, Психологія, Київ, 2001. – Вип. №5. – С. 324 – 331.
6. Дімова Л.С. Коммуникативные языковые компетенции в свете общеевропейских рекомендаций Совета Европы по вопросам языкового образования [Текст] / Л. С. Дімова // Записки з романо-германської філології. Вип. 28. – Одеса: КП ОМД, 2012. – С. 27-34.
7. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання [Текст] // Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. – Київ : Ленвіт, 2003. – 273 с.
8. Загородний А.Г. Звіт Віце-президента НАН України Академіка НАН України про діяльність НАН України з координації міждисциплінарних досліджень, міжнародну співпрацю та роботу з науковою молоддю у 2015-2019 роках. [Текст]. –Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua> (дата звернення: 05.09.2020).
9. Закон України «Про вищу освіту». [Текст]. – Режим доступу: <http://zacon.rada.gov.ua> (документ 1556-VII, редакція від 12.07.2020). (дата звернення: 11.09.2019).
10. Коваль Т. І. Міждисциплінарний контекст педагогічної підготовки майбутнього вчителя-філолога в умовах стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій [Текст] / Т. І. Коваль // Неперервна професійна освіта: теорія і практика (Серія: Педагогічні науки), 2016. – Вип. 3-4 (48 - 49), с. 39-43.

11. Міністерство освіти і науки України Наказ №1068 від 04.10.2018 р. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. – Київ: МОН, 2018. [Текст]. – Режим доступу: zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti (дата звернення: 04.10.2018).
12. Офіційний сайт Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. – Режим доступу: www.onu.edu.ua Новини: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggt/sci-news/onu-suchasni-trendy-osviity2> (дата звернення: 11.09.2020). – Загол. з екрану.
13. Офіційний сайт Одеського національного університету імені І.І. Мечникова [Текст]. – Режим доступу: <http://www.onu.edu.ua> – Загол. з екрану. Новини: <http://onu.edu.ua/uk/osvita/seminar-grant-op> ; <http://onu.edu.ua/uk/osvita/seminar-dlia-harantiv-osvitnikh-prohram> (дата звернення: 11.09.2020). – Загол. з екрану.
14. Офіційний сайт кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно – комунікаційних технологій Київського національного лінгвістичного університету. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.knlu.edu.ua> (дата звернення: 11.09.2020).
15. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf. (дата звернення: 11.09.2020).
16. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Офіційне видання Міністерства освіти і науки України. – Київ: МОН, 2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/osvita/vischa-osvita/naukova-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti> (дата звернення: 04.10.2019).

REFERENCES

1. Baxrushy`n, V. (2019) Standarty` vy`shhoi osvity`. [Standards of higher education]. Available at: <http://education-ua.org/ua/articles/689-standarti-vishchoji-osviti> [Accessed 14 April 2019].
2. Vit, N.P., Rumyanceva, O.A., Dimova, L.S. (2019), *Navchal`na programy` dy`scy`pliny` «Inozemna mova (francuz`ka) za profesijny`m spryamuvannyam drugogo masters`kogo rivnyu zi special`nosti 242 «Tury`zm»* [Curriculum of the discipline "Foreign language (French) in the professional direction of the second master's level in the specialty 242" Tourism"], Odesa: ONU imeni I.I. Mechny`kova, 12 p.
3. Vit, N.P., Rumyanceva, O.A., Dimova, L.S. (2019), *Robocha programy` dy`scy`pliny` «Inozemna mova (francuz`ka) za profesijny`m spryamuvannyam drugogo masters`kogo rivnyu zi special`nosti 242 «Tury`zm»* [Working program of the discipline "Foreign language (French) in the professional direction of the second master's level in the specialty 242" Tourism"] Odesa: ONU imeni I.I. Mechny`kova, 19 p.
4. Dy`mova, L.S. (2018), *Perspekty`vnaya otrasl` ekonomy`ky`* [Promising branch of economy]. Moya zemlya – Gazeta Y`zmay`l'skogo gorodskogo soveta. – Y`zmay`l, 51(210). p 3.
5. Dy`mova, L.S. (2001), *Sovremennye tekhnology`y` obuchen`ya francuzskomu yaziku v Ukray`ne (kul`turology`chesky`j aspekt)* [Modern technologies of teaching French in Ukraine (cultural aspect)]. *Naukovy`j visny`k kafedry` YuNESKO Ky`yivs`kogo nacional`nogo lingvisty`chnogo universy`tetu LINGUAPAX – VIII Filologiya, Pedagogika, Psy`xologiya, Vy`p. 5, Ky`yiv*, pp. 324 – 331.
6. Dy`mova, L.S. (2012), *Kommuny`kativnye yazikovye kompetency`y` v svete obshcheevropejsky`x rekomendacy`j Soveta Evropy po voprosam yazikovogo obrazovany`ya* [Communicative language competences in the light of the Council of Europe's pan-European recommendations on language education]. *Zapy`sky`z romano-germans`koyi filologiyi*. – Vy`p. 28. – Odesa: KP OMD, pp. 27-34.
7. *Zagal`noyevropejs`ki rekomendaciyi z movnoyi osvity`: vy`vchennya, vy`kladannya, ocinyuvannya* (2003), [European recommendations for language education: study, teaching, assessment]. Nauk. red. ukrayins`kogo vy`dannya S.Yu. Nikolayeva. Ky`yiv : Lenvit, 273 s.

8. Zagorodny`j, A. G. (2020), *Zvit Vice-prezidenta NAN Ukrainy` Akademika NAN Ukrainy` pro diyal`nist` NAN Ukrainy` z koordynatsiyi mizhdy`scy`plinarny`x doslidzhen`, mizhnarodnu spivpracyu ta robotu z naukovoyu moloddyu u 2015-2019 rokax. [Report of the Vice President of the National Academy of Sciences of Ukraine, Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine on the activities of the National Academy of Sciences of Ukraine for coordination of interdisciplinary research, international cooperation and work with scientific youth in 2015-2019]. Available at: <http://www.nas.gov.ua> [Accessed 05 September 2020].*
9. Zakon Ukrainy` «Pro vy`shhu osvitu», (2020), [Law of Ukraine "On Higher Education"]. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua> [Accessed 11 September 2019].
10. Koval`, T. I. (2016), Mizhdy`scy`plinarny`j kontekst pedagogichnoyi pidgotovky` majbutn`ogo vchy`telya-filologa v umovax strimkogo rozvytku informacijno-komunikacijny`x tehnologij [Interdisciplinary context of pedagogical training of future teacher-philologist in the conditions of rapid development of information and communication technologies] *Continuing professional education: theory and practice (Series: Pedagogical sciences)*, Vol. 3-4 (48-49), pp. 39-43.
11. Ministerstvo osvity` i nauky` Ukrainy` Nakaz #1068 vid 04.10.2018 r. (2018), Pro zatverdzhennya standartu vy`shhoji osvity` za special`nistyu 242 «Tury`zm» dlya pershogo (bakalavrs`kogo) rivnya vy`shhoji osvity`. Ministry of Education and Science of Ukraine Order №1068 of 04.10.2018. On approval of the standard of higher education in the specialty 242 "Tourism" for the first (bachelor's) level of higher education]. *Ky`yiv: MON*. Available at: zatverdzeni-standarti-vishoi-osviti [Accessed: 04 October.2018].
12. Oficijny`j sayt Odes`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni I.I. Mechny`kova (2020), [Official site of Odessa I. I. Mechnikov National University]. *Novy`ny` [News]*. Available at: <http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/ggt/sci-news/onu-suchasni-trendy-osviity2> [Accessed 11 September 2020].
13. Oficijny`j sayt Odes`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni I.I. Mechny`kova (2020), [Official site of Odessa I. I. Mechnikov National University]. *Novy`ny` [News]*. Available at: <http://onu.edu.ua/uk/osvita/seminar-grant-op>; <http://onu.edu.ua/uk/osvita/seminar-dlia-harantiv-osvitnikh-prohram> [Accessed 11 September 2020].
14. Oficijny`j sayt kafedry` metody`ky` vy`kladannya inozemny`x mov j informacijno – komunikacijny`x tehnologij Ky`yivs`kogo nacional`nogo lingvisty`chnogo universy`tetu (2020) [Official site of the department of methods of teaching foreign languages and information and communication technologies of Kyiv National Linguistic University.]. Available at: <http://www.knlu.edu.ua> [Accessed 11 September 2020].
15. Rozroblennya osvitnix program. Metody`chni rekomendaciyi (2014). [Development of educational programs. Guidelines]. Available at: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf. [Accessed 11 September 2020].
16. Standart vy`shhoji osvity` Ukrainy` za special`nistyu 242 «Tury`zm» dlya pershogo (bakalavrs`kogo) rivnya vy`shhoji osvity`. Oficijne vy`dannya Ministerstv osvity` i nauky` Ukrainy` (2018), [Standard of higher education of Ukraine in specialty 242 "Tourism" for the first (bachelor's) level of higher education. Official publication of the Ministry of Education and Science of Ukraine]. *Ky`yiv: MON*. Available at: <http://mon.gov.ua/ua/osvita/vischa-osvita/naukova-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoi-osviti> [Accessed 20 October 2019].

Надійшла 15.10. 2020 р.

Л. С. Дімова, канд. педагог. наук, доцент

Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова,
кафедра иностранных языков гуманитарных факультетов,
ауд. 155, Французский бульвар 24/26, г. Одесса, 65058, Украина.
dimovalara5@gmail.com

МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЙ ПОДХОД В ПРОГРАММАХ МАГИСТЕРСКОГО УРОВНЯ ПО ОБУЧЕНИЮ ВТОРОМУ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ ПО СПЕЦИАЛЬНОСТИ 242 ТУРИЗМ

Резюме

В статье речь идёт о междисциплинарных программах по французскому языку, как второму иностранному, второго магистерского уровня высшего образования по специальности 242 Туризм на Геолого-географическом факультете Одесского национального университета имени И.И. Мечникова – классическом учреждении образования, особо анализируются Учебная и Рабочая программы, а также личный опыт консультанта Гаранта образовательной программы 242 Туризм.

Ключевые слова: междисциплинарные программы, второй магистерский уровень, специальность 242 Туризм, французский язык как второй иностранный, стандарты высшего образования, Одесский национальный университет имени И.И.Мечникова.

L. S. Dimova

Odessa I.I. Mechnikov National University,
Department of Foreign Languages of The Humanities,
French Boulevard 24/26, г. Odessa, 65058, Ukraine.
dimovalara5@gmail.com

INTERDISCIPLINARY APPROACH IN MASTER'S LEVEL PROGRAMS IN LEARNING SECOND FOREIGN LANGUAGE OF SPECIALTY 242 TOURISM

Abstract

Problem Statement and Purpose. Since 2015, the direction of interdisciplinary has been a special priority of the National Academy of Sciences of Ukraine, as one of the ways to integration into the European scientific space. The analysis of the problem concerns the global approach to interdisciplinary: Zagorodnyj A.G., Koval I.M., Sidorenko S.I., Yudkova K.V., Javorska V.V. The author also relies on works of Koval T.I., Kolot A.M., Maginskaya N.I., Sysoeva S.O., Ognevyuk V.O., Chernish V.V., Mayer N.V. researching application of interdisciplinary of foreign-language training. The purpose of the article is to analyze the interdisciplinary context of foreign-language training on the material of the French language participants of the educational process

of the second master's degree specialty 242 Tourism, specializing in tourism service. The objectives of the article are to solve theoretical issues, that are related to the problem of research: Disclosure of the essence and content of the Curriculum and Work Programs of the course «The second foreign language (French) of Professional focus of the second (master's) level of specialty 242 Tourism of the Geological and Geographical Faculty of the Odessa I.I. Mechnikov National University", analysis of the real state of the research subject, publication of research data in a specialized scientific Edition in the specialty 242 Tourism.

Date and Methods. *The research material* is the process of the selection of linguistic and cultural material of the French language to ensure the all necessary for the foreign-language training of Communicative compétences of Masters on 242 Tourism Speciality, specialization tourism service. The methods of researching of this article are the method of analysis, the analogy method, the method of deduction and the axiomatic method.

Results. The content of the academic discipline, consists of 2 content modules: 1. Communicating in an academic and professional environment. 2. Search, process information and présentation of information. Additional special courses: «Tourist resources of France /French-speaking countries", "The tourist appeal of French cities/regions", "Tourist attraction of France /French-speaking countries", "French/French-speaking local studies" can be useful too.

International standards of Teaching foreign languages in the context of the Council of Europe's recommendations, provide for the widespread use of modern technology in the educational process: information technology, distance education, computer programs, Internet, video and multimedia, etc. that makes significant organizational changes in the educational process and prepares for lifelong education. The role of education in the future of Ukraine is a powerful investment in human capital.

Keywords: interdisciplinary programs, second master's level, specialty 242 "Tourism", French as a second foreign language, higher education standards, Odessa I.I. Mechnikov National University.